

Nieprawidłowy zgryz, a wada wymowy

Co to jest wada zgryzu?

Wada zgryzu to **nieprawidłowość** w zakresie ułożenia **dolnej i górnej szczęki** - dolna szczęka może być odchylona od górnej lub odwrotnie. Odchylenie to może zachodzić na całej długości łuków zębowych lub w ich centralnych i bocznych częściach.

Wymowa, a wada zgryzu

Do najczęstszych zniekształceń wymawianiowych (artykulacyjnych) współwystępujących z wadą zgryzu należą **zniekształcenia głoskowe** w obrębie szeregu **głosek dentalizowanych**, tzn., takich, których głównym miejscem artykulacji jest górny wałek dziąsłowy leżący za przednim, górnym łukiem zębowym. Należą do nich: s, z, c, dz, ś, ź, ć, dź, sz, ż, cz, dż.

Do najczęstszych wad zgryzu zaliczamy:

- **Zgryz otwarty** – między górnymi, a dolnymi zębami jest prześwit czyli zęby górne nie kontaktują się z zębami dolnymi.
- **Przodozgryz** – przednie dolne zęby znajdują się przed zębami górnymi
- **Tyłozgryz** – górne zęby znajdują się znacznie przed zębami dolnymi, zęby są cofnięte do tyłu.

Jak można uniknąć wady zgryzu?

Lokalizacja żuchwy częściowo zaprogramowana jest **genetycznie**, jednak wady zgryzu występują także u osób, które nie posiadają predyspozycji do dziedziczenia tego rodzaju defektów. Często wady zgryzu są wynikiem **zaniedbań pielęgnacyjnych** lub bagatelizowania złych nawyków w operowaniu żuchwą. Należą do nich:

- Zignorowane obniżone napięcie mięśniowe w obrębie jamy ustnej (obniżona dolna szczęka, tzw. otwarta buzia).
- Nawykowe oddychanie przez usta.
- Zaciskanie zębów, zgrzytanie zębami.
- Przedwczesna utrata większej ilości zębów, np. na skutek próchnicy, może zahamować rozwój szczęki lub żuchwy.
- Podawanie dziecku smoczka i ignorowanie nawyków jak: ssanie palca, nagryzanie warg, policzków, zabawek.
- Niewłaściwy sposób karmienia – karmienie butelką zamiast piersią.
- Przedłużanie okresu karmienia pokarmami o konsystencji papki zamiast wprowadzenia pokarmów stałych.

Wpływ wad zgryzu na mowę dzieci

Dzieci mające wadę zgryzu oraz nieprawidłowe uzębienie (ubytki, próchnica zębów) mają problem z prawidłową realizacją głosek. Problemy te dotyczą najczęściej wymowy głosek detalizowanych. Głoski detalizowane to takie głoski, których realizacja polega na zbliżaniu górnych i dolnych zębów (siekaczy). Głoski detalizowane to s, z, c, dz, ś, ź, ć, dź, sz, ż, cz, dż.

dż. Trudności i nieprawidłowe artykulacyjne obserwuje się również na głoskach przedniojęzykowo zębowych t, d, n, oraz w głoskach f, w.

Jak zapobiec wadą zgryzu u dzieci?

Zastanawiasz się jak uniknąć wady zgryzu u swojego dziecka, poniżej kilka rad:

- Dbaj o prawidłowe napięcie mięśni w obrębie jamy ustnej – dziecko nie może bawić się, rysować, spać z otwartą buzią.
- Jeśli obserwujesz, że Twoje dziecko nawykowo oddycha przez usta – idź z nim na konsultację do laryngologa i logopedy.
- Naucz dziecko gryźć, żuć twarde pokarmy np. jabłko, marchewkę, skórkę od chleba, nie podawaj mu zmiksowanych przetartych papiek.
- Pilnuj, aby Twoje dziecko nie gryzło warg, przedmiotów, nie ssało palca.
- Dbaj o zdrowe zęby swojego dziecka – regularnie je szczotkuj, lecz u dentysty.
- Nie wrywaj zbyt wcześnie zębów mlecznych.

Jak leczyć wady zgryzu u dzieci?

W przypadku nieprawidłowości zgryzowych pożądana jest konsultacja ortodontyczna i uzgodnienie postępowania logopedycznego, zsynchronizowanego z leczeniem ortodontycznym. Leczenie polega na noszeniu przez dziecko specjalnego aparatu ortodontycznego (stałego lub ruchomego) na zębach. Logopeda powinien znać zalecenia ortodonta, ponieważ mogą one być pomocne w terapii. Usunięcie wady zgryzu za pomocą leczenia ortodontycznego nie likwiduje wady wymowy, ponieważ wadliwe artykulacje są utrwalone, a wytworzenie nowych wymaga systematycznego wysiłku ze strony osoby z wadą wymowy.

Źródło: Internet